

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Marcely Vítkové a soudců Mgr. Zory Komancové a Mgr. Jiřího Štarka ve věci

žalobce: **GriToN CZ s. r. o.**, IČO 07936567,
sídlem U nákladového nádraží 3146/6, 130 00 Praha 3,
zastoupený advokátkou Mgr. Marcelou Hřebíčkovou,
sídlem Havlíčkova 5719/46, 586 01 Jihlava,

proti

žalovanému: **VHS Bohemia a. s.**, IČO 47910305,
sídlem Haškova 153/17, 638 00 Brno,
zastoupený advokátem Mgr. Janem Heldesem,
sídlem Husovo náměstí 20, 588 13 Polná,

o zaplacení 2 754 545,35 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 18. 4. 2023, č. j. 217 C 14/2020-200,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady tohoto odvolacího řízení ve výši 12 063,70 Kč k rukám jeho zástupkyně Mgr. Marcely Hřebíčkové, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným usnesením soud prvního stupně zastavil řízení o odvolání žalovaného ze dne 20. 2. 2023 proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2022, č. j. 217 C 14/2020-171 (I. výrok), žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (II. výrok) a rozhodl o vrácení soudního poplatku ve výši 137 728 Kč žalovanému (III. výrok). V odůvodnění, uvedl, že spolu s podaným odvoláním proti rozsudku vznikla žalovanému poplatková povinnost ve výši 137 728 Kč [viz § 4 odst. 1 písm. b) a dále položka 1 bod 1 písm. b) ve spojení s položkou 22 odst. 1 písm. a) Sazebníku soudních poplatků zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Soud citoval § 7 odst. 1 věta první a § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Konstatoval, že pokud poplatník nesplnil řádně svou poplatkovou povinnost již při podání žaloby, odvolání nebo dovolání (§ 4 odst. 1 a § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích), a soud ho proto musel vyzvat k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě, kterou mu určil (§ 9 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích), je lhůta zachována, jen je-li předepsaná částka nejpozději poslední den v dispozici příslušného soudu nebo je-li listina s kolky dána k poštovní přepravě, eventuálně příkaz k platbě z bankovního účtu zadán nejpozději poslední den lhůty. Žalovaný byl vyzván k zaplacení soudního poplatku za odvolání usnesením ze dne 28. 2. 2023, č. j. 217 C 14/2020-190, které mu bylo prostřednictvím jeho právního zástupce doručeno 1. 3. 2023 a konec soudem stanovené patnáctidenní lhůty pro jeho zaplacení připadl na čtvrtek 16. 3. 2023. Žalovaný zaplatil soudní poplatek až dne 20. 3. 2023 (den připsání částky ve prospěch účtu), resp. příkaz k platbě z bankovního účtu zadal 20. 3. 2023 (viz potvrzení o provedení transakce). Je nepochybné, že lhůta stanovená žalovanému soudem k dodatečnému splnění poplatkové povinnosti uplynula marně již 16. 3. 2023. Žalovaný podáním ze dne 4. 4. 2023 požádal o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení

soudního poplatku. K tomu soud uvedl, že lhůta k zaplacení soudního poplatku v délce alespoň patnácti dnů s následkem zastavení řízení v případě jejího marného uplynutí (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích) je lhůtou soudcovskou, kterou nelze podle § 58 odst. 1 o. s. ř. prominout (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 9. 2020, sp. zn. I. ÚS 2661/20). Lhůta stanovená k zaplacení soudního poplatku podle § 9 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích je propadnou soudcovskou lhůtou podle § 55 o. s. ř. procesní povahy (k tomu srov. náleží Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2020, sp. zn. I. ÚS 2025/19, zejména bod 32 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2020, sp. zn. 27 Cdo 483/2020). Uplynutí lhůty pro zaplacení soudního poplatku je tedy fatální konečnou skutečností a soud již nemohl přihlédnout k zaplacení soudního poplatku ve výši 137 728 Kč po uplynutí této lhůty, byť by byla prodleva sebekratší. Soud proto řízení pro nesplnění poplatkové povinnosti zastavil. Současně rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku žalovanému (§ 9 odst. 7 a § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích), neboť zastavením řízení pro nezaplacení soudního poplatku žalovanému poplatková povinnost zanikla. O náhradě nákladu řízení rozhodl podle § 146 odst. 2 o. s. ř., když žalovaný sice zavinil, že řízení muselo být zastaveno a byl by tak povinen k náhradě nákladu řízení žalobce, tomu však dle obsahu spisu žádné náklady odvolacího řízení nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladu odvolacího řízení nepřiznal.

2. Proti rozhodnutí soudu prvního stupně podal žalovaný včas odvolání s tím, aby bylo odvolacím soudem zrušeno a věc vrácena soudu prvního stupně, popřípadě změněno tak, že se řízení nezastavuje. Namítl, že soud prvního stupně ve svém rozhodnutí o zastavení řízení zcela ignoroval jeho žádost o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku ze dne 4. 4. 2023. V této žádosti přitom podrobně popsal, z jakého důvodu nemohl dodržet lhůtu pro zaplacení soudního poplatku stanovenou soudem. Jednalo se o závažné zdravotní důvody na straně statutárního zástupce žalovaného (viz připojená kopie lékařské zprávy). Žalovaný je přesvědčen, že soud měl k žádosti o prominutí zmeškání lhůty přihlédnout a na základě důvodů v ní uvedených rozhodnout o prominutí zmeškání lhůty a nevydávat odvoláním napadené rozhodnutí. Za situace, kdy se soud prvního stupně se žádostí žalovaného nevyrovnal, zatížil řízení vadou, pro kterou je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné a tudíž neplatné.
3. Žalobce ve vyjádření k odvolání uvedl, že rozhodnutí soudu prvního stupně považuje za věcně správné, neboť lhůtu k zaplacení soudního poplatku nelze prominout. Jestliže žalovaný uhradil soudní poplatek za odvolání až po uplynutí soudem stanovené dodatečné lhůty k jeho zaplacení, soud prvního stupně nemohl rozhodnout jinak než řízení o podaném odvolání zastavit. Žalobce podotkl, že pokud se žalovaný domáhal prominutí zmeškání lhůty s odkazem na závažné zdravotní potíže jeho statutárního zástupce, jedná se o problémy dlouhodobě trvající. Vzhledem k tomu, že se statutární zástupce žalovaného účastnil většiny ústních jednání u soudu prvního stupně, je soudu i žalobci známo, že je trvale upoután na invalidní vozík a že (dle jeho prohlášení před soudem) má roztroušenou sklerózu a pravidelně v průběhu roku pobývá buď v nemocnici nebo v lázních. Uvedené skutečnosti jsou žalobci známy i z průběhu realizace předmětu díla, jehož zaplacení je předmětem sporu. V této souvislosti žalobce zdůraznil, že odvoláním napadený rozsudek byl vyhlášen 7. 12. 2022, kdy žalovaný určitě věděl, že se proti němu bude odvolávat a bude tedy muset zaplatit i soudní poplatek. Dne 6. 2. 2003 bylo písemné vyhotovení rozsudku doručeno oběma právními zástupcům a usnesením ze dne 28. 2. 2023, doručeným 1. 3. 2023, byl žalovaný vyzván k zaplacení soudního poplatku za odvolání. Bezpochyby tedy měl dostatečnou dobu na svou „připravenost a realizaci“ zaplatit soudní poplatek za podané odvolání i přes zdravotní potíže statutárního orgánu. Nadto je žalovaný právníkem osobou, která zcela jistě funguje i přes tyto závažné zdravotní problémy svého statutárního zástupce či v době jeho nepřítomnosti ze zdravotních důvodů a je pravděpodobné, že stejně platební příkazy zajišťují standardně zaměstnanci. Po celou dobu řízení má žalovaný rovněž advokáta. Takže omluvu zmeškání lhůty

pro zaplacení soudního poplatku zdravotními problémy svého statutárního zástupce, jakkoliv jsou vážné, považuje v tomto případě žalobce za účelovou.

4. Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o. s. ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněným subjektem (§ 201 o. s. ř.), že směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 o. s. ř.) a že bylo podáno včas (§ 204 o. s. ř.), v souladu s § 212 a § 212a odst. 6 o. s. ř. přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně bez nařízení jednání [§ 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř.] a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného není důvodné.
5. Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že v řízení zahájeném 3. 4. 2020 domáhal se žalobce po žalovaném zaplacení částky 2 754 545,35 Kč s příslušenstvím s odkazem na smlouvu o dílo č. 0004/140000/01 ze dne 1. 6. 2019, ve spojení s dodatkem č. 1 ze dne 1. 6. 2019, dodatkem č. 2 a dodatkem č. 3 ze dne 1. 10. 2019, na základě které se žalobce zavázal provést pro žalovaného dílo v rámci stavební zakázky: „Rezidence Bílý Lev“ za sjednanou cenu díla. Odstoupení žalovaného od smlouvy ze dne 6. 1. 2020 žalobce považuje za neplatné a neúčinné, nicméně z důvodu prodlení žalovaného s úhradou faktur, jimiž byla vyúčtována cena za dílo, žalobce sám od smlouvy odstoupil písemným přípisem ze dne 27. 1. 2020. Žalovaný neuhradil část ceny díla vyúčtovanou fakturami č. 21200006 na částku 2 083 252,67 Kč a č. 21190086 na částku 671 292,68 Kč. Soud prvního stupně žalobě v celém rozsahu vyhověl rozsudkem dne 7. 12. 2022, č. j. 217 C 14/22-171, proti kterému podal žalovaný včas odvolání. Usnesením ze dne 28. 2. 2023, č. j. 217 C 14/2020-190, soud vyzval žalovaného k zaplacení soudního poplatku za odvolání ve výši 137 728 Kč ve lhůtě patnácti dnů od jeho doručení. Výzva byla zástupci žalovaného doručena do datové schránky 1. 3. 2023. Soudní poplatek byl žalovaným uhrazen 20. 3. 2023. Podáním ze dne 4. 4. 2023 (soudu prvního stupně doručeno téhož dne) žalovaný požádal o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku a doložil, že pokyn k jeho úhradě zadal 20. 3. 2023. Uvedl, že žalovaný zmeškal lhůtu k zaplacení soudního poplatku z omluvitelného důvodu, neboť statutární zástupce společnosti byl ze závažných zdravotních důvodů nezpůsobilý provádět jakékoliv úkony. K tomu poukázal na předloženou lékařskou zprávu člena představenstva L.H.. Zdůraznil, že soudní poplatek žalovaný uhradil ihned, jakmile to bylo možné, což ostatně vyplývá i z připojené lékařské zprávy. Poté soud prvního stupně rozhodl odvoláním napadeným usnesením.
6. Podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „ZSoP“), *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka ke jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřiblíží.*
7. Lhůta stanovená v usnesení, kterým je účastník řízení soudem vyzván k zaplacení soudního poplatku, je svým charakterem procesní lhůtou soudcovskou, ze zákona propadnou (§ 9 ZSoP). Otázka charakteru této lhůty, jako lhůty procesní, byla jednoznačně vyřešena judikaturou Ústavního soudu (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2020, sp. zn. I. ÚS 2025/19). Lhůta pro zaplacení soudního poplatku stanovená ve výzvě soudu je svým charakterem lhůtou soudcovskou, to znamená, že její délku určuje předseda senátu (samosoudce), zákon přitom stanoví její minimální hranici patnácti dnů (§ 9 odst. 1 ZSoP). Institut prominutí zmeškání lhůty (§ 58 o. s. ř.) se váže toliko ke lhůtám zákonným, zmeškání soudcovské lhůty prominout nelze. Soudcovskou lhůtu může předseda senátu (samosoudce) prodloužit, ovšem v případě, kdy se jedná o soudcovskou lhůtu propadnou, je takový postup možný pouze do doby, než lhůta uplyne. Jinými slovy řečeno, žádost o prodloužení lhůty musí žadatel soudu doručit ještě před jejím uplynutím.
8. Ke lhůtě stanovené ve výzvě (usnesení) soudu na zaplacení soudního poplatku je dále nutno dodat, že se jedná o lhůtu dodatečnou, neboť poplatková povinnost odvolatele vzniká podáním odvolání [§ 4 odst. 1 písm. b) ZSoP].

9. Dále odvolací soud poukazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. PL.ÚS 9/20, v němž Ústavní soud uvedl: Ústavní soud v nálezech sp. zn. I. ÚS 2535/18 ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 2025/19 ze dne 21. 4. 2020 a sp. zn. IV. ÚS 322/20 ze dne 2. 6. 2020 vyslovil, že lhůta k zaplacení soudního poplatku je zachována, byly-li poslednímu dne této lhůty kolkové známky předány k poštovní přepravě. Naproti tomu v případě bezhotovostního převodu splní účastník svou poplatkovou povinnost až okamžikem, kdy byla platba připsána na účet příslušného soudu a při zaplacení soudního poplatku v hotovosti na pokladně soudu dnem, v němž zde platbu provedl. V těchto otázkách je judikatura Ústavního soudu (ve shodě s judikaturou Nejvyššího soudu) ustálena (viz např. usnesení ve věcech sp. zn. I. ÚS 2030/20, II. ÚS 4093/19 a III. ÚS 1348/19).
10. V posuzovaném případě vznikla žalovanému poplatková povinnost dne 20. 2. 2023, kdy bylo soudu doručeno jeho odvolání proti rozsudku. Jelikož spolu s odvoláním žalovaný poplatkovou povinnost nesplnil, soud jej vyzval k zaplacení usnesením ze dne 28. 2. 2023, č. j. 217 C 14/2020-190, v dodatečně lhůtě patnácti dnů ode dne jeho doručení. Usnesení bylo právnímu zástupci žalovaného doručeno dne 1. 3. 2023 a od 2. 3. 2023 tak začala plynout ve výzvě stanovena patnáctidenní lhůta. Posledním dnem lhůty byl čtvrtek 16. 3. 2023. Soudní poplatek za odvolání v této lhůtě zaplacen nebyl. Ze záznamu o složení se podává, že soudní poplatek za odvolání byl na účet soudu připsán teprve dne 20. 3. 2023.
11. Žádost o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku žalovaný podal až 4. 4. 2023, tj. po marném uplynutí lhůty k jeho zaplacení a této žádosti tak nebylo možno (s ohledem na shora uvedené) vyhovět.
12. Za nedůvodnou považuje odvolací soud námitku žalovaného, že soud prvního stupně se s jeho žádostí o prominutí zmeškání lhůty nijak nevypořádal. Naopak soud prvního stupně se jeho žádostí zabýval a řádně zdůvodnil, proč ji neshledal důvodnou, resp. proč jí nelze vyhovět (viz odst. 8-10 odvoláním napadeného rozhodnutí). Odvolací soud tedy nesdílí názor žalovaného o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu prvního stupně.
13. Odvolací soud proto podle § 219 o. s. ř. rozhodnutí soudu prvního stupně, včetně výroků o náhradě nákladů řízení a vrácení soudního poplatku žalovanému, jako věcně správné potvrdil.
14. O náhradě nákladů tohoto odvolacího řízení soud rozhodl podle § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalovaný nebyl v odvolacím řízení úspěšný, a proto je povinen nahradit žalobci náklady tohoto odvolacího řízení sestávající z:
 - odměny (v rozsahu jedné poloviny) ve výši 9 670 Kč, a to za vyjádření k odvolání dle § 7 ve spojení s § 11 odst. 2 písm. c) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“),
 - náhrady za jeden režijní paušál ve výši 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu,
 - náhrady za DPH (21 %) ve výši 2 093,70 Kč (§ 137 odst. 1 a 3 o. s. ř.).Celkové náklady žalobce za odvolací řízení činí 12 063,70 Kč.
15. Uvedené náklady shledal odvolací soud účelnými pro uplatňování či bránění práva v odvolacím řízení úspěšným žalobcem a z tohoto pohledu i co do výše úměrnými k předmětu odvolacího řízení. Současně neshledal žádné podmínky, pro které by bylo možno přistoupit k aplikaci § 150 o. s. ř. Nadto nepřiznání náhrady nákladů odvolacího řízení by mělo být jen zcela výjimečným a ojedinělým opatřením (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. 21 Cdo 2811/2013, uveřejněný pod č. 24/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat do dvou měsíců od jeho doručení dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně; takové dovolání je však přípustné pouze tehdy, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva,

při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená otázka posouzena jinak.

Proti rozhodnutí v části týkající se výroků o nákladech řízení není dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

Brno 29 února 2024

Mgr. Marcela Vítková v. r.
předsedkyně senátu